

УКЕ! Мый ожнысо семын бынем кой: «Морко корно лакылан» манме жап историеш веле кодын. Кызыт Иощкар-Ола гыч райцентр марте асфальт корно шустыла койын йылгыж кия. Тока гына лакылан Морко—Вешшурго корнат быде чотак куштылемын.

Автобус ынде пенгыж-йгысын ок толаше, икшырымн мугырен, шагатыште кудло-кандашлу менгым каен керте вий дене чоша. Теве веле Морко автостанцийыште шогылтат, шижынат от шукто — Вешшургышкат мнен волет. Мом ышкет? Скорость анянме жапыште илена. Морко районко автотранспортник-влак пагыт деч почеш огыт код.

А чыным каласаш гын, шижыт нуно жап вашталт толмын, шижыт перестройкым. Теве ик йолташем огай

иссо. Теве эше ик случайым шарналтым. Чодырасола гыч ик палыдем Зеленогорскыш толынат, мо кудлеш сатум налын да монтжжж кая. Каяшыже кузе? Зеленогорск гыч шке алышыкже кум менге чоло лиеш. Корныш йолын тарвана гын, кеч-могай неле нумалтыш денат пел шагат гыч садак мнен шужш.

Но уке, саде кум менгым автотранспортник-влак шке шоган экскурсийыш савыренны; шынден луктыт корныш саде пассажирым Зеленогорск гыч, намын пуртат Вешшургыш. Тыге лу-лучо менге чоло корным артымеке, Морко гыч Иощкар-Олаш Казань гоч кайыме семын, шочмо Чодырасолашкыже толын лектеш. Жап кунар йомеш да нерв пырче. Потомушто сырат тудлан, Чодырасола марилян, Вешшургышкыш илыше-влак. Манит нуно: «Мыланна вер

бусыш шинчым. Но, шонем, тачыже, рушарнянке, садак кудалам — мнен шуам. Тарваныш автобус корныш да эй тунгале турвынчаш. Турвынчеш-турвынчеш да шогалеш. Водитель, капотым почын, ала-мом шупшкеда, темдыштем. Нимат лачеш конден ок керт. Азапланен-азапланен, пыкше Октябрьскийыш конден шуктыш. Кудал тольо автостанций ончыко, волтен кодын коло утла пассажирым да мане:

— Тендам вес автобус дене наптаят.

Мане гын мане. Вучаш тунгална. Ик автобус койылалтыш — Морко гыч Иощкар-Олаш почка. Вержат удыла коеш. Ыш шогал, шайтан. Чож-ж-ж гына койо. Витне, тудлан ужар тул чунталтын.

Весе койылалтыш. Мемнан толмо гаяк ПАЗ-ик. Шогале. Меат, куанен, салонныш керылтна. Водитель лункаш тунгале. Верже уло гынат.

— Тендан дене пашамат уке. — мане. Пуйто ме вес госуларствын шочшыжо-влак улына.

— Кузе? — брмалгышна. — Вет тыге кутырен келшен кассир дене.

Рашемдаш шонен, касса окнаш керылтна.

— Тыгак вет? — поро вашмутым вучена.

Кассир колдымыла коеш. Пытаргышлан чеверген кайыш.

— Мом мый декем пижында. — Ыш чыте тудо. — Автобусым мый ом ойыро вет. Кайыза, уна, АТП директор дене. Йодса вес автобусым.

Шижым, кассир азапыш логалше-влаклан полшаш шонен, верже гычат тарванен огыл. Паша томам. Ик водителат Иощкар-Олаш наптаят ок келше. Корно икте веле — чыным кычалаш. Погынышна чыланат да тарванышна директор Ю. Г. Фахреевым кычалаш. Тудо АТП кудывечыштак ыле.

— Налем, — мане Юниас Гарафеевич. — Полшена.

— А мо йфшкы жаплан пеш начар ямдыалтында? — Йодсе ыш чыте ик пассажир.

Күчык ой

- * Воштылмо дене илышым шуаш веле огыл, весымат почыктыш лиеш.
- * Чылалан сай йолташ лияш — лишыл таг деч ойгырман.
- * Түрлө верлашке коштыше рыцарыш кызыт диссидент мангыт.
- * Философын ватыже чылап цакрак.
- * Илыш чылт кочкыш продукт семын каен йомеш.
- * Илыш — йоча тувыр, күчык да пеледышам.
- * Когар үшп лекмек, дезодорант ок полшо.
- * Удыраманш—кроссворд: мужед да мужед.
- * Мастарлыкем кеч изини ончыктынет гын, мо керметым ончыкто.
- * Пблемыште изи уло гын, вурседылаш уремыш лек.
- * Изинек пычкемыш деч лудмыж дене, пелашыже командировкыш кайымеке, вес йолташым конден.

Н. СЕМЕНОВ поген.

ИЗИ улмем годым, тачат шарнем, ик гана йфшым моткок тале кудырчан йфр лие. Пфртыштф чыташ лийдыме шокшо, сандене мый кфвар фмбаке туртын возынам.

Кастене ял калык ош тувыр-шовырым чиен, веселан мурен-куштен, уремыште модын-койышланен коштф. Ала-могай пайрем ыле. А мемнан деч тораштат огыл, урем покшелне, моткок тошто, кугу да кфжгу пиесте шоген. Туштак дфнгалтышыш ыштат, пайрем годым йфдвошт модыт, мурат-

жаш ямдылалтса,— йфк шоктен...

А урем мучко пытыдыме тул сескем, йфр чарныде локжыктен гынат, мардеж дене йфлен-волгалт чогуштылын. Эр мартеак, мо улым, чиен, малаш тоштде, «кунам лектын куриаш жап шуэш?» — манын, омса вжктене шижчenna.

Волгалташ годым, йфр чарнымеке, шижке мален колтенам.

— Кынел, кынел! Малаш сита,— тузем ала-кф эркын тфналген, сандене трук помыжалтым. Йфк палымыла

вамыт мфнгеш вфден пуртат, «сусыр, вийдыме улат, кушко каеш?» — маныт. Мый адак нунын дечым утлаш тфчен.

— А тиде моло огыл,— манын кокам.— Ме шке титакан улына. Сулыкнам касараш акыр саман шуын. Ме нимом она шотло, икте-веснам она пагале. Шот дене илен огына мошто, Тыге илаш тфнгалыт гын, тфняжат кумыкталеш.

— Тидым чынак ойлет,— манын Гриша чфчф.— Ялыште шот деч илен огына сенге да... Иктылан пу шу-

Тидлан жап шуко эртеп. Но тоштым мый кызытат шарнем. Шкемым, вичкыж турням, эреак шужышым, шокшым нурышто кылме парентым погаш коштым, кфдырчф дечын мараг почла чыгырышым, эше сусыр Гриша чфчфн мутышым.

— Мемнан верч тушманлан фчим шуктеныт. Тидыже пеш сай. Колыштса, шолыш-влак. Иктым каласем: тентече кфдырчан йфрет мландым кузе чот солкалыш вет? Тыште юмыж семыжо уке. Кокада Иогылыш ояла. Тыгай озырман йфр молан толын, шонедат? Кокаряна-ре моткок шокшо ичече шогыш, йфр пырчат ыш лий. Кеце эре пелтен, мланде фмбаке шуко вфдым поген. Адак чыла вере электростанция чумырген. Вара кугу кфдырчан йфрет кузе рашкалтыле! — мутышым шуен Гриша чфчф, вара тфшфцф вашталтын.— Да, тфняште ме шке титакан улына. Кузе кфдырчан йфр улан, мланде фмбаке, погына, кугу сар кфдырчф шолемат мланде фмбаке, тфня калык коклаштак чумырга. Кузе ме шкем кучена, кузе илыш верч, тыныс верч кудедалына. Чыла тышчет тфнгалеш. Мый вашке фмырем шуктем, а те самырык улыда, илен толын умыледа, шонем...

Да, кеч-мынар пагыт артыкы, но тыглай мариш салтакын (тудлан кугу наградым пуныт улмаш, но тидым Гриша чфчф тетла ни-гунамат ок пале) ушан ойжо кызытат йонга:

«Кузе кфдырчан йфр улан, мландыш погына, кугу война кфдырчат мланде фмбаке чумырга... Эргым-шамыч, пенгыдем кушса, алмам, мландынам, яланм пенгыдын аралыза. Тыште илаш нимо деч коч сай!»

Геннадий ЧЕМЕКОВ.

Кфдырчан йфр флан погына

Илыш гыч

кушат ыле. Южгунаме малашат эркым пуан огытыл, чытыдыме йфк-йфшан шоген.

Ты пайрем йфдым уремым ала кушеч псыни толшо кугу кфдырчф печкаларыш, тунамак чыла вере пфртйымалсе гай пычкымыш лие.

Волгенче волгалте, шор-шоршор шоктен, шолдыра йфр локжыкташ тфнгале. Дфр-дфр! — шокта. Йфлт-Йфлт! — волгенче тул кердым лущша. Чыгыр-чотыр! — йонгалтеш. Шинчам мынар чотырак петырем, тунар чотырак волгыдын коеш.

Теве ала-мо гутлаште волгенче моткок вийн волгалт кайыш да пуйто пфртнам ала-мо дене перен пуныт, патлоч лыч-лач! шорт! — шоктен кодо, окна яндат чыр-чор йонгалте.

— Урем покшел пистым рашкалтен! Моткок вийн йфла, пфртда гыч лектын кур-

шофта. Тиде мемнан деке Гриша чфчф толын улмаш. Кугу войнаште сусыргыл пытен, вара ятыр вере госпитальыште эмлалт коштын. А ынде ялышке ешыж дене пфртылын.

— Тыгай шучкым шукертсек укжын омыл,— каласкален тудо (шкеме мемнан деч кум сурт гоч веле ила). — Нералтен гына колтенам — туге шырештарен-рашкартарен пуыш, мый, да же войнаште кредалыше тошто салтак, тевакат йфмал тувыр-йолаш денак окнашке торштем.

— Покжар дечат шучко ыле,— коклашке пурыш Эчан кокам, а Гриша чфчф умбакыже ояла:

— Урем мучко тул пфдыраш, тушкан-тушкан чогуштылаш. «Ынде Поликар Эчанмыт пытат, йфленак колат вет», манам, пфртчык куржын лектам, а ку-

кырак кфлеш, весылан шудо ок сите... А тфня кумда. Тфрлф деч тфрлф калык уло. Французет, англичанет, немчыет, полякет, японет. Тфняште мо ок сите ала? Ик вере сарым тарватат, вес вере пуштедат. Мыйтаза-лыктем, пел кидем сареш йомдаренам. Молан? Кф каласа, кф мылам умылтара? А-а!?

— Мфло огыл, ме фшаным йомдарена,— кокамат кутырымашке ушна.— Юмым мфденна. Кава озагына кертеш, маныт.

— Ойлышат... А молан мый чолак пфртылынам, но алят огеш тфрлалте? А молан тынар фронтовой йолташем-влак рвезе вуйым фмырешлан сар корнышто пыштеныт? Юмо огыл, а ме шке титакан улына, илен огына мошто, фмырна такат кфчык вет. Икте-весеынам нелшашла тфчена...

«Марийская правда» газет воза

Номерыште СССР Верховный Советын сессийжын пашаж дене палдарыме. Республикыште сайлыман деч ончычко компаний кузе каен шогымо нерген каласкалыше материаллан кугу вер ойырлатеш. Тыште-Килемар районшто Марий АССР Верховный Совет калык депутатыш кандидат-влакын программашт дене палдарыме. Лудшо-влакын серышыштым печатлыме. Сайлыман вашешак пфлеклалтын А. Алтышевн «Сатулан йодман» статьяже.

УВЕРТАРЕНА, ПАЛДАРЕНА

<p>ОНЧИЗА</p> <p>7 канал. 6.30 — 120 минут. 8.30 — Ала, ала да мый. 9.00 — Идалык жапын тфшпс. Февраль. 10.00 — «Американская провинция». 3 серия.</p>	<p>КОЛЫШТСА</p> <p>6.30 — Ичече, программа. 6.32 — «Ужара» радиостанция. 6.32 — Газет обдер.</p> <p>7.30 — Увэр панорама: шу-док. фильм. 1-ше фильм — «Джон Кристал». 10.55 — Истагашна-влак. 12.10 — Сегыманшы 45-ше идалыкше вашеш. «Время вышло нас». Худ. фильм. 4 серий. 13.20 — Палыдыме да брыктарыше. 14.20 — Леонид Быковн фильмже ден рольжовлак. «Вайчик». Худ. фильм. 15.40 — «Радуга» калык творчество фестивалы. Тунис.</p>
<p>Худ. фильм. 1.15 — Куэрак вара, доктор?</p>	<p>Худ. фильм. 1.15 — Куэрак вара, доктор?</p>

Икшывылан
У пфрт кушкеш
Урал
кундем гыч

ТЕАТР

Ольшаш шамакеме йор-
шын весе нерген. Вик кала-
сы гми, автотранспортник-
улары Морко калыкым об-
служиватлымышт нерген.

Калык тыште, чыныкмак,
кужу корныш лекташ брын
ок шого. Шинчеш автобусыш
да кудалеш веле. Автобусшо
уло гын? А уке гын? Лиеш
тыге юкгунам. Рейсым па-
лемдыме, а автобус уке. Те-
ве «Коммунизм верч» кол-
хоосын ончычо председатели-
же гора кундем гыч шочмо
верышкыке ужаш тольо.
Кодшо ий мучаште мыят тудым
вашлийнам ыле. Мый
12 шагатат пельлан Морко
— Пошкар-Ола автобусыш
шинчым, Анатолий Викторо-
вич Морко — Зеленогорск
маршрутыш 13 шагатат 30
минутлан лекшашым вучен
кодо. Вучен, вучен саде ав-
тобусетым — таки вучен
шуктен огыл. Вара вес рей-
сыш кайышашым кок авто-
бус дене нагтайышаш пас-
сажир-влакым шураш шуш-
кыныт. Бочныш шыгдары-
ме селедкыла. Эй, юмет! Уна
пынше-пынше шинчын кер-
тын, иэш гына шоген кодын
огыл.

Морко автотранспортник-
влак пассажирым удак обслу-
живатлат манаш йылме ок
савырне. Шуко уым шын-
дарат. Мо шот дене? Палаш

дитель-влак чаглама
тыштат корныш лекташ. Ро-
тозей койыштышм ончык-
тыммылан кора ик шуматко-
чын Морко поселкысо авто-
станций омсаине коген кер-
жалтын. Толын лектеш пас-
сажир Пошкар-Олаш каяш,
саггаж дене кагаз ласты-
кеш серыме уверыш мнен
гфкна. Туштыжо возымо:
«Игече чот йукшемдымы-
лан кора автобус ик маршру-
тышкат огеш лек». Палаш
ыле мынар шудо пассажир
тиде кечын Морко посел-
кышто илыше тукымжо але
палымыж дене вучыдымо
уна лие.

Орыктараже тебе мо: Мор-
ко гыч Октябрьский марте
южик автобус кудал толеш.
Пассажир деч посна, я ик-
кок энгым шындаден. Ок-
тябрьский гыч Шоленерыш
ик водителат лекташ ок тошт.
Тидын гоудымак Пошкар-Ола
гыч Моркыш автобус-влак
толынак шогат. Вес семын
ок лий. Калык каныш кечы-
лан монтгыжб шунежне. Ту-
дын кумылжым шуктыде оге-
шак лий. Икгай условий, ик-
гай чаглама. А турло сурет.
Эх, Морко корныжат!..

Ик тыгай туткарыш шке-
жат логальым. Чаглама йу-
дым Моркысо родем дене
мален лекмеке, эрлашыжым
8 шагатат 30 минутлан Пош-
кар-Олаш тарванше авто-

пеш начар ямдылалтында? —
йодде ыш чыте ик пассажир.

Чынык, молан? Раш вач-
мут ыш шото. Мо-тынат ке-
чывал эрталтыммылан ик ав-
тобусым ойырен сенгышт.
График ыш шукталт. Волы-
шо кумылан пассажир-влак,
Пошкар-Олаш толын шу-
мыштан пыкшерак ушанен,
Каншан куварым вончыме-
ке, монтган-монтгышкышт ош-
кыл колтышт.

Эше ик пример. Тидыже 4
февральште лие. Ты ке-
чым Моркысо автотранспорт-
ник-влакын пассажирым сайын
обслуживатлыме шотышто
ыштыме пашаштын апо-
гейже семын палемдашат
келшен толеш, очыны. 17
шагатат 40 минутышто лек-
шаш рейсыш билетым «Ика-
руслан» ужаленыт. А ойы-
ренгытше олаште коштино
тыглай, шагал веран автобу-
сым. Такланак огыл тудым
калык мыскара йбре «Ското-
возка» манеш. Ко талыке,
онын шенгын пурен, веран
лийын, а ньомзыракше да
илашыже 120 ментым йол
фмбалне шоген толын. Мор-
ко гыч Пошкар-Олаш шу-
меш. Эх, Морко корныжат!..
Куш йомын айдеме верч
тырышыме порылык? Ко тид-
лан вашешта?

Шумат ПЕРЕСТРОЙКИН.

Икшыбылал

У порт кушкеш

У, сай порт кушкеш, шарла —
Пуйто шулдыркыш шарла.
Лачымын вошеш шарла,
Ачамат тырна шарла.

«Тук-тук, тук-тук-тук», —
Мо йонга? Товарыш йук.
Волгыдо окнам пура —
Койый поглаш пура...

Портым леведеш — онга,
Портым шокшемда — кокта.
Туйык шикш дене шула —
Портышто шина ила.

Ошейник

Боякнаже, от ушае,
Огжым шокшыш пегырен:
Шыже кечын йушто дечын
Пуйто шарфым пуйырен.
Вет логаржым дыммыкта гыш,
Ок керт лудыктей, ырлен!

ВАСИЛИЙ КРЫЛОВ.

Урал кундем гыч

РЕСПУБЛИКЫШТЫНА Свердловский об-
ластысе Красноуфимский район гыч «Ужара»
фольклор ансамбль кум кече лие.

Чал Урал кундем гыч толшо самодеятель-
ный артист-влак тыгодым Пошкар-Олаште по-
гынышо «Марий касыште» лийыныт, М. Шке-
тан думеш Маргостеатрын юбилейжым палем-
дыме касыште марий артист-влакым шокшыш
саламденят. Вара пок кече Советский районыш-
то Урал марий-влакын муру поялыкышт, тур-
ло куштымышышт да мыскарашт дене палда-
рныт.

Коллектив але самырык, Мураш-куштан йо-
ратыше-влакым водител В. П. Кантибаев ида-
лык ончыч веле чумырен. Эрвел марийын кой-
шыжым ончыктышо ансамбльын чапшым по-
лташ самырыкшат, илашыжат да шонгыжат
полшат.

СНИМКЫЛАШТЕ: «Ужара» ансамбль эрвел
марий мурым шуйдара; калыклым лывыр-
тал, рошт-рошт тавалташат мастер улыт.

И. РЕЧКИНЫН фотожо.

Шыргыжалына мо вара?

— Салам лийже, Иван
Петрович! Могайрак таза-
лыкда?

— Операций деч вара па-
ле лиеш, Петр Иванович.

— Николай Петрович,
Тендан дек мотор удыраман
толын. Йытыра капкылан,
шара шинчан, ошалге улан.
Шке паша шотышто манеш.

— Шола шургб начкаш-
тыже шочмо пале уло?

— Уло. Тудыжо чурый-
жым эшеат чот сорастана.

— Таче мыйын паша шу-
ко уло манын, каласе.

— Николай Петрович, ты-
гай моторым мутланыде кол-
таш сулык...

— Тиде мыйын ватем.
Оксам йодаш толын. Раш?

— Галюш, молан тый ма-

риегын фамилийжым ынет
нал?

— Ик фамилий дене да
эше ик пацерыште кажне
орадыжат илен кергеш.

— Кузе каналтышыч?

— Моткоч сайын. Ик
француз удыр дене палыме
лийым.

— А кузе мутланендаже?

— Сурет дене. Подылаш
темлем — стаканым сурет-
лем. Тудо танцеватлыне-
же — фигуркым суретла. А
ик гана кроваткыным сурет-
лыш...

— Ну мо?

— Мый кызытат улымен
ом керт; кушеч тудо мебель-
ный фабрикыште пашам ыш-
тымым пален налын?

В. ГЕРАСИМОВ.

К О Л Л Е К Ц И Я
6.30 — Игече, программа.
6.32 — «Ужара» радиостан-
ций, 6.52 — Газет обзор.
10.50 — Мланде пашам ин-
тенсифицироватлыме школ.
15.15 — «Миссий», 15.45 —
Марла ойлаш тунежына.
15.55 — Сылнымут салдычына
мом сбра? 17.15 — Резылым.
17.55 — Увертарымаш.

ТЕАТР

РЕСПУБЛИКАНСКИЙ
руш драмтеатр
«Саркофаг» — 18.
Спектакль деч вара лотерей
дене модмаш эртавалтеш.
РЕСПУБЛИКАНСКИЙ
курчак театр
«Клобытный словенок» —
11, 14.

КИНО

«РОССИЯ» кинотеатр
(Кулу зал)
«Мистер Индия» (1 да 2
серий) — 9, 12, 15, 18. «Закон-
дояный доллар» — 20.50.
«РОССИЯ» кинотеатр
(Изя зал)
«Куда доскачет ранняя
пташка» — 9.30 (йоча сеанс).
«Двойной капкан» (1 да 2
серий) — 11, 19.30. «Эгрета из
слоновой кости» — 14 (йоча
сеанс). «Человек-амфибия»
— 15.30, 17.30.
«ЭРВИЙ» кинотеатр
«Мистер Индия» (1 да 2 се-
рий) — 9, 15, 18.05. «Интер-
девочка» (1 да 2 серий) —
12, 20.55.
«ОКТАБЕРЬ» кинотеатр
«Стеклопильный лабиринт» —
10, 16, 19.55. Кужемдыме
сеанс: «Внимание: таможня».
«Влюбленный мужчина» — 12.
«Москва-Кассиопея» — 14.20
(йоча сеанс). «Влюбленный
мужчина» — 18, 21.45.
«РЕКОРД» кинотеатр
«До свидания, дети» —
9. Мультифильм киноборник
— 10.50. «Хон Гиль Дон» —
12.20, 14.30, 16.40, 17, 18.50,
20.40.
«МИР» кинотеатр
«Месть и закон» (1 да 2
серий) — 10, 15.40, 20.40.
«Тайна деревянного черла-
ка» — 14.20. «Короткоо замы-
канье» — 12.30, 18.20.
КИНОЛЕКТОРИЯ
«Любовь до первой крови»
— 16, 18.

Редакцийын адресше:

424000, Пошкар-Ола,
СССР Вооруженный Вийын
70-шо идалыкше урем, 20

Талыкышто 300 номер
лектеш.

Тираж 17566.

Газетын индексше 52710

Телефон-влак:

Редактор — 5-08-40

Заместитель-влак — 5-25-36,
5-39-26

Приемный — 5-37-91

Ответственный секретарь — 5-35-73

Заместитель-влак — 5-39-36

ОТДЕЛ-ВЛАК:

Партийный илыш — 5-53-18

Идеологический — 5-54-34

Промышленность, строительство да
транспорт — 5-54-89

Аграрный — 5-29-77

Совет паша да быт — 5-42-22

Культура, литература да искусство
— 5-08-64

Информаций да письма — 5-39-19,
5-43-72

Кусарыше — 5-39-55.

Увертарымаш — 5-39-44

Газетын собкоржо-влак:

У Торъялыште — 9-15-19,

Моркышто — 9-16-86

Звениговышто — 9-22-83,

Оршанкыште — 2-17-38.

Редактор В. А. МАТЮШЕВ.

Марий АССР Госкомизатив
республиканский полиграфич-
еско-редакционный объеди-
нениыже

424700, Пошкар-Ола,
Комсомольский урем, 112.

Э—00431. Заказ 0052.